

Utahkriget och Mountain Meadows-massakern

Ökande spänningar ledde till Utahkriget

Tre år efter att de första sista dagars heliga pionjärerna nådde Saltsjödalen upprättade Förenta staternas regering Utah-territoriet och utsåg Brigham Young till territoriets första guvernör. I mitten av 1857 fick kyrkans ledare höra rykten om att den federala regeringen övervägde att ersätta Brigham Young med en ny guvernör i Utah-territoriet, som skulle understödjas av ett stort antal soldater från Förenta staternas armé. Den 24 juli 1857 firade Brigham Young tillsammans med en grupp sista dagars heliga tioårsdagen av ankomsten till Saltsjödalen när han fick bekräftelse på en tidigare nyhet att soldater var på väg till Salt Lake City.

Under de föregående åren hade motsättningar och missförstånd lett till växande spänning mellan de sista dagars heliga och federala regeringstjänstemän. De heliga ville styras av ledare som de själva hade valt och hade förkastat federalt tillsatta styresmän som inte delade deras värderingar, några var dessutom oärliga, korrupta och osedliga. Några federala tjänstemän trodde att de heligas handlingar och attityder innebar att de gjorde revolt mot Förenta staternas regering.

Förenta staternas president James Buchanan skickade cirka 2 500 soldater till Salt Lake City för att eskortera en ny guvernör säkert till Utah och för att slå ner vad han trodde var en revolt bland de heliga. Det beslutet fattades utan rättvisande information om läget i Utah (se *Kyrkans historia i tidernas fullbordan*, 2:a uppl. (lektionsbok inom Kyrkans utbildningsverksamhet, 2000), s. 368–371).

Förberedelser för att försvara territoriet

I predikningar som president Young och andra ledare i kyrkan höll för de heliga beskrevs de annalkande soldaterna som fiender. De befarade att soldaterna kanske skulle driva ut de heliga från Utah, som de tidigare hade blivit fördrivna från Ohio, Missouri och Illinois. President Young hade i årtal bett de heliga att spara spannmål och upprepade nu den här anvisningen för att de skulle ha något att äta om de måste fly undan soldaterna. Som Utah-territoriets guvernör beordrade han dess milis att göra sig redo att försvara territoriet.

Konflikt med ett vagnståg med emigranter

Ett vagnståg med emigranter från Arkansas som färdades västerut mot Kalifornien kom till Utah vid samma tid som de sista dagars heliga beredde sig på att försvara territoriet mot regeringssoldater som var i antågande. Några personer i vagnståget blev besvikna över att det var så svårt att få köpa

välbehövligt spannmål av de heliga, som hade fått anvisning att spara sitt spannmål. Emigranterna kom också i konflikt med medlemmar som inte ville att vagnstågets stora antal hästar och boskap skulle förbruka föda och vatten som de själva behövde till sina egna djur.

Stämningen var upphetsad i Cedar City, den sista bosättningen i Utah på vägen till Kalifornien. Det kom till konfrontation mellan några från vagnståget och några sista dagars heliga. Några personer från vagnståget hotade med att förena sig med regeringssoldaterna mot de sista dagars heliga. Trots att anföraren för vagnståget tillrättavisade dem för att de kom med sådana hotelser, ansåg några ledare och invånare i Cedar City att emigranterna var fiender. Vagnståget lämnade staden bara en timme efter att ha kommit dit, men några av nybyggarna och ledarna i Cedar City ville förfölja och bestraffa männen som hade förargat dem.

Konfrontationen stegras

Eftersom de här medlemmarna inte löste konflikten med emigranterna på Herrens sätt så förvärrades situationen drastiskt. Isaac Haight, borgmästare i Cedar City, major i milisen och stavsresident, begärde tillstånd av sin befälhavare från den närbelägna bosättningen Parowan, att få kommandera ut milisen och ställa de skyldiga från vagnståget till svars. Milisens befälhavare William Dame, medlem i kyrkan, gav Isaac Haight rådet att inte bry sig om emigranternas hotelser. Men i stället för att följa det rådet bestämde sig Isaac Haight och andra ledare i Cedar City för att straffa emigranterna genom att övertala några indianer i området att anfälla vagnståget och stjäla deras boskap. Isaac Haight bad en medlem som hette John D. Lee, även han milismajor, att leda det här anfallet mot emigranterna. De båda planerade att sedan ge indianerna skulden.

Anfallen mot emigranterna

Isaac Haight lade fram sin plan att anfälla vagnståget för ett råd bestående av lokala ledare i kyrkan, samhället och milisen. Några i rådet motsatte sig planen på det bestämdaste och frågade Haight om han hade rådgjort med president Brigham Young. Haight sa att han inte hade gjort det men gick med på att skicka en budbärare till Salt Lake City med ett brev som förklarade situationen och frågade vad de skulle göra. Det är omkring 40 mil från Cedar City till Salt Lake City och det innebar att det i bästa fall skulle ta en vecka för en hästburen budbärare att nå Salt Lake City och återvända till Cedar City med president Youngs instruktioner.

Men redan innan Isaac Haight skickade brevet med budbäraren anföll John D. Lee och en grupp indianer emigranternas läger på en plats som kallas Mountain Meadows. Lee ledde anfallet men utan att röja sin identitet för att det skulle se ut som om enbart indianer var inblandade. Flera emigranter dödades eller sårades, men resten av dem slog tillbaka anfallet och tvingade Lee och indianerna att retirera. Emigranterna drog snabbt ihop vagnarna i en cirkel till en vagnborg för att skydda sig. Ytterligare två anfall följde under en fem dagar lång belägring av vagnståget.

Vid ett tillfälle såg milissoldaterna från Cedar City två emigranter utanför vagnborgen. De sköt på dem och dödade den ene. Den andre lyckades undkomma och berättade för emigranterna att vita deltog i anfällen mot dem. De som planerat anfällen hade nu avslöjat sig. Om emigranterna tilläts att fara vidare till Kalifornien, skulle nyheten spridas att sista dagars heliga låg bakom anfallet mot vagnståget. De sammansvurna fruktade att det här skulle få negativa konsekvenser för dem själva och deras folk.

Mountain Meadows-massakern

För att förhindra att nyheten spreds att sista dagars heliga var inblandade i anfällen mot vagnståget, gjorde Isaac Haight, John D. Lee och andra lokala ledare i kyrkan och milisen upp en plan att döda alla emigranterna utom små barn. Följaktligen tog John D. Lee kontakt med emigranterna och sa att milisen skulle beskydda dem från ytterligare anfall genom att leda dem tillbaka till Cedar City i säkerhet. På vägen till Cedar City vände sig milissoldaterna om och sköt på emigranterna. Några indianer rusade fram från gömställen för att delta i anfallet. Av de omkring 140 emigranterna i vagnståget skönades endast sju småbarn.

Två dagar efter massakern kom James Haslam till Cedar City med svar från president Young till de lokala ledarna att de skulle låta vagnståget dra vidare i frid. "Haight snyftade som ett barn när han läste Youngs ord och allt han fick fram var: 'Det är för sent, det är för sent'" (Richard E. Turley Jr, "The Mountain Meadows Massacre", *Ensign*, sep. 2007, s. 20).

Tragiska konsekvenser

Mountain Meadows-massakern resulterade inte bara i att omkring 120 personer dödades. Den innebar också stort lidande för de överlevande barnen och andra anhöriga till offren. Några sista dagars heliga tog sig an och sörjde för emigrantbarnen som överlevde massakern. År 1859 hämtade

federala myndigheter barnen och skickade dem till deras släktingar i Arkansas. Paiuteindianerna fick också lida därför att man med orätt beskyllde dem för brottet.

Kyrkans ledare tog lärdom av massakern

"Brigham Young och andra ledare i kyrkan i Salt Lake City hörde talas om massakern en kort tid efter att den hade ägt rum, men närmare uppgifter om vidden av nybyggarnas inblandning och om brottets förfärliga detaljer fick de först med tiden. År 1859 avlöste de stavsresident Isaac Haight och andra framstående ledare i kyrkan i Cedar City som varit delaktiga i massakern. År 1870 uteslöt de Isaac Haight och John D. Lee från kyrkan.

År 1874 anklagade en lokal åtalsjury nio män för deras medverkan i massakern. De flesta av dem häktades senare, men det var bara Lee som åtalades, fällades och avrättades för brottet. En av de anklagade blev statens kronvittne [vittnade frivilligt och avlade vittnesmål mot de andra anklagade] och andra tillbringade många år på flykt undan rättvisan. Andra milissoldater som deltog i massakern plågades under resten av sitt liv av fruktansvärda skuldkänslor och återkommande mardrömmar om vad de hade gjort och sett" (Richard E. Turley Jr, "The Mountain Meadows Massacre", *Ensign*, sep. 2007, s. 20).

150-årsminnet av Mountain Meadows massakern

President Henry B. Eyring i första presidentskapet har sagt:

"Ansvaret för [Mountain Meadows-massakern] vilar hos lokala ledare i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga i områdena kring Mountain Meadows vilka också innehade kommunala och militära befattningar och hos medlemmar i kyrkan som handlade under deras ledning. ...

Jesu Kristi evangelium som vi omfattar avskyr det kallblodiga dödandet av män, kvinnor och barn. I stället manar det till fred och förlåtelse. Det som utfördes [i Mountain Meadows] för så länge sedan av medlemmar i vår kyrka utgör ett fruktansvärt och oförsvarligt avsteg från kristna läror och kristet uppförande. ... Utan tvivel ska den gudomliga rättvisan ålägga ett skäligt straff på dem som bar ansvaret för massakern. ...

Må himlens Gud, vars söner och döttrar vi alla är, låta oss hedra dem som dog här genom att till varandra uttrycka den rena kärlek och anda av förlåtelse som hans enfödde Son förkroppsligade" ("150th Anniversary of Mountain Meadows Massacre", 11 sep. 2007, mormonnewsroom.org/article/150th-anniversary-of-mountain-meadows-massacre).

